

O POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 50. TĀ•DNE

ĀĀtrtek, 20 prosinec 2007

Dny nabité shonem, emocemi, dny, které jsou uĀ¼ dlouhé vĀky plné povĀr, kouzel, tajemných pĀ™edpovĀdí. A - bohuĀ¼el tom chladném, vlhkém, klouzavĀ nebezpeĀném poĀasí i velice nebezpeĀné... Zamrazí mĀ, kdyĀ¼ slyším o všech tĀch silniĀních nehodách, které jakoby svým smutkem tvoĀ™ily protiváhu šĀĀstným dnĀm. HrĀza mne však bere, kdyĀ¼ Ātu o bezcitnosti "velkých" vĀĀi svým dĀtem...

PrávĀ jsem sledovala zprávy: maminka nechala v podstatĀ LETNĀš obleĀené mimĀo hodiny a hodiny samotné v autĀ, opuštĀné, v garĀĀi supermarketu. A šla si nakupovat... Jakékoliv slovo z oblasti zvíĀ™ecí by bylo urĀ¼kou toho zvíĀ™átka - protoĀ¼e jen lidé se ke svým potomkĀm dovedou chovat tak bezohlednĀ... Dagmar (20. 12.) co se týĀe jmĀna, zde se opĀt jazykovĀdci rĀzní. Jedna teorie praví, Ā¼e jde o severské jmĀno - ve staronorštinĀ (i v té moderní, stejnĀ jako ve švédštinĀ a dánštinĀ) Dag znamená den. Maer pak znamenalo panna - spojení tĀchto dvou slov mĀlo nĀkolik významĀ. Jednak svatý den, velký den, denice neboli jitĀ™enka, pĀ™ípadnĀ veĀe neboli planeta Venuše... ale to uĀ¼ jsme nĀkde jinde. Jiné prameny ovšem tvrdí, Ā¼e jeho pĀvod je záhadný. ÚdajnĀ jde o germánský pĀ™epis slovanského jmĀna Drahomíra - která se nĀmecky vyslovovala jako Dargmer. Odtud také není daleko k Dagmar. Toto jmĀno dostala i dcera krále PĀ™emysla Otakara I., která se provdala za dánského krále; pĀ™estoĀ¼e manĀ¼elství pĀ™íliš šĀĀstné nebylo, dánský lid ji miloval. PrávĀ on ji nazýval královnou Dagmou jejich JitĀ™enkou. Dodnes se tam o její krásu a dobrotĀ pĀjí lidové písnĀ a vyprávĀjí povĀsti. U nás je toto jmĀno stále oblíbené a skoro kaĀ¼dý znĀ jakou Dášu, Dádu Āi Dadulku. Za všechny jmenujeme Dagmar Peckovou, slavnou operní pĀvkyni. Jim i všem ostatním dívkám a Āženám, nosím toto krásné jmĀno, pĀ™ejeme všechno nejlepši. Natálie (21. 12.) jak pĀ™íhodné jmĀno pro dobu nadcházející. Natálie totiĀ¼ není ruské jmĀno - jak bychom se mylnĀ domnívali - ale je pĀvodu latinského. Natalie znamená vánoĀní. Ach ano, Natalis - italsky Natale - jsou Vánoce. Natalie Domini pak znamená - zrození pĀnĀ. Tedy vánoce raduje se - veselme se. Natalia byla pĀvodnĀ dívka, která se narodila v Āase vánoĀním. ProstĀ „holĀiĀka - vánoĀĀtko". No, tenkrát ještĀ nebyl kolem vánoc takový stres jako teĀ, tak si rodiĀe v tomto svĀteĀním Āase mohli hezky uĀ¼ít. Patronkou tohoto jmĀna je Natálie z Nikomédie. Jejím muĀ¼em byl kĀ™esĀĀnský muĀedník Hadrián, kterého neopustila, ani kdyĀ¼ byl odsouzen k smrti. Velmi obĀtavĀ se o nĀj starala, ale její láska šla aĀ¼ za hrob. UĀ¼ se pak znovu nevdala a Āila sama ve vzpomínkách na nĀj. TakĀ¼e pĀ™íchází Āas vánoĀní a s ním budou oslavovat i Natálky. Tak jim pĀ™ejeme, aby - pĀ™es všech pĀ™edvánoĀní spĀch, oslavily svĀj svátek klidnĀ a radostnĀ - a aby jim bylo hezky. Šimon (22. 12.) Nebo téĀ¼ Simon, nebo Simeon. Je to jmĀno hebrejského pĀvodu a znamená slyšící Āi naslouchající. MoĀ¼ná byl nadán paranormálním vnímáním a slyšel víc, neĀ¼ mohli slyšet ostatní. Patronem tohoto jmĀna je Šimon, zvaný Horlivec. Po KristovĀ smrti a po jeho vzkĀ™íšení zaĀal šiĀ™it kĀ™esĀĀnství mezi Āidy. No, ale vĀ nedoĀkal - jak také jinak. NĀkteré prameny tvrdí, Ā¼e mu usekli hlavu, jiné, Ā¼e ho rozĀ™ízli pilou, jiné prameny zas, Ā¼e ho mágové ubili kyjem. Stal se patronem dĀ™evorubcĀ (asi skrz tu pilu) a také ještĀ tkalcĀ, pracovníkĀ s kĀĀi a zedníkĀ. Ale: byl jedním z dvanácti apoštolĀ - a my jej mĀĀeme kaĀ¼dou hodinu spatĀ™it na StaromĀstském náměstí, kterak se spolu s ostatními apoštolĀky ukazuje v okĀncích staromĀstského orloje. Je Āas pĀ™edvánoĀní a tak se na chvíli zastavte a spatĀ™ete podívanou, která se po celá staletí ještĀ neomrzela. Šimon - jako ostatnĀ i jiná biblická jmĀna, se dostává znovu do módy, coĀ¼ je dobĀ™e, protoĀ¼e jmĀno je to moc hezké. TakĀ¼e jim všem pĀ™ejeme, aby si svĀj svátek hezky uĀ¼ili. Vlasta (23. 12.) - krásné a rozporuplné jmĀno. Rozporuplné je díky Jiráskovi a dalším dĀjepiscĀm, kteĀ™í byli vesmĀs muĀi, takĀ¼e jemnĀ Ā™eĀeno - na ni "nakydali hnĀj". Vlasta je slova a neznámá pouze vlast - tedy rodnou zemi, ale i sílu a moc. Také majetek a vládu. TakĀ¼e to nebyla Āádná hysterická chudinka, pĀ™ípadnĀ jeĀící Āůza, jak ji známe z DívĀí války od Ringa, ale právĀ naopak - byla to inteligentní, moudrá a sebevĀdomá ĀĀenská a na tu dobu slušnĀ vzdĀlaná. Málokterý chlap ovšem tohle dokáĀ¼e pĀ™ekousnout. Takovéto ĀĀeny rozhodnĀ nejsou u pĀnĀ tvorstva populární a tito je rozhodnĀ nedoporuĀují svým manĀ¼elkám jakoĀ¼to pĀ™íkklad. Tenkrát, ani teĀ. K dívĀí válce by bylo záhodno dodat, Ā¼e jestliĀ¼e se ĀĀena rozhodne tak to není jen tak pro nic za nic. VĀtšinou k tomu má zatracenĀ dobrý dĀvod. Ale, nechme toho - je Āas pĀ™edvánoĀní, VlastiĀky poletují po kuchyních, peĀou cukroví, vánoĀky, štrĀ dly.. a ani kolikrát chudinky nemají Ā. aby si uvĀdomily, Ā¼e mají vlastnĀ svátek. Tak jim pĀ™ejeme, aby si ho letos uĀ¼ily v klidu a míru a pohodĀ. Adam a Eva (12.) - z galantnosti zaĀnĀme Evou. Je to jmĀno hebrejského pĀvodu. PĀvodnĀ znĀlo Havváh - coĀ¼ znamená Āívá, v pĀ™eneseném slova smyslu pak Āívoucí, Āívotodárná - tedy pramáti nás všech. „ÚdajnĀ" ji BĀh stvoĀ™il z Adamova ĀĀebra. Z ĀehoĀ¼ nĀkteĀ™í machisté soudí, Ā¼e byla o nĀco ménĀ neĀ¼ její muĀ¼. CoĀ¼ ovšem po PĀ™inejmenším uĀ¼ proto, Ā¼e mĀl pak o jedno ĀĀebro ménĀ neĀ¼ ona... JmĀno Adam je téĀ¼ hebrejského pĀvodu znĀlo Há adama tedy ĀlovĀk. To slovo ovšem také znamená zemi - tedy pĀdu. Podle bible byl Adam ĀlovĀkem, kterého BĀh uplácal z hlíny - no a za ĀĀenu mu dal Evu, vyrobenou z jeho ĀĀebra. Dál uĀ¼ to známe všichni. ĀŽábel pĀ™evleĀený za hada - zakázané ovoce poznání - a následné vyhnání z ráje. Tak to tu nebudeme rozebírat. Je totiĀ¼ ŠtĀ drý den a následnĀ ŠtĀ drý veĀer, na který se tĀši všechny dĀti. ZdĀrazĀuji vše Ā¼e pĀ™edevším dĀti ĀĀeské, moravské, slezské a slovenské - neb v ostatních zemích to chodí jinak. My máme JeĀiška, který nosí dárky všem dĀtem bez rozdílu - chudým, bohatým, hodným i zlobilĀm. NĀkteré drĀ¼ely den pĀst, aby veĀer spatĀ™ily zlaté prasátko (ale málokteré to vydrĀ¼ely). VeĀer se rodina sejde u veĀeĀ™e, u ní¼ by mĀ sudý poĀet stolovníkĀ - pojedí tradiĀní kapĀ™ika a rozdají se dáreĀky. Je to Āas klidu, míru a radosti. Tak si ho Adamové EviĀky a všichni ostatní krásnĀ uĀ¼ívejte. A buĀte - alespoĀ tento den - šĀĀstní. BoĀi hod (25. 12.) No máme to za sebou... Dárky jsou rozdány, kapr snĀden, lidé chodí navštĀvovat své pĀťatele, pĀ™íbužné, nebo hĀ™bitovy - nebo prostĀ sedí doma, cpou se cukrovím a sledují pohádky v televizi. A všude se rozprostírá láska, pohoda a mír. VánoĀní svátky jsou vlastnĀ náhradou za svátky pohanské - resp. keltské oslavující zimní slunovrat (jak všichni víme, tak naše území kdysi obýval keltský kmen BóĀ - podle nichĀ¼ ĀĀímané nazvali toto území - Boiohaemum - tedy domov BóĀ - z ĀehoĀ¼ se vyvinula Bohemia). V zemích anglosaských a anglofonních však teprve

dnes ráno našly děti pod stromkem dárečky (některé je mají v dlouhých punočkách, zavázaných na krbu), které jim Santa - tedy Saint Nicolas - svatý Mikuláš (u nás byl daleko dříve), dorazil k anglofonním dětem na saních tážených soby (se sobem Rudolfem s červeným umáčkem v čele). Jelikož to bývaly původně svátky duchovní, mnoho lidí navštěvuje kostely, a i různé jiné svatostánky a oddává se modlitbám a rozjímání. Takže ať již tento den budete trávit jakkoli, užívejte si klidu, vánoční pohody, televizních pohádek, návštěv přátel a příbuzných a odpočítejte si. Nezapomejte, že po Novém roce ten kolotoč začne znovu. Svatopán (26. 12.) jméno pochází z řečtiny (Stephanos) a jeho význam je vítěz - tedy vlastně Álovák, jeho hlava je ověnena; vítěz, nebo Álovák korunovaný. Původní olympijských hrách ve starém Řecku se vítězům dával na hlavu vavřínový věnec. Vavřín - lat. Laurus - po něm bobkový list - totiž roste po celé jižní Evropě a krásně voní. Mučednickou smrt Svatého Svatopána jsme již probírali s tefanovi - takže to už všichni znáte. Navíc je doba vánoční a všichni touží po klidu a mučeníčko je zrovna nezajímá. Tím spíše si povíme svatošanských vánočních zvyků. Svatopán byl patronem koní, proto se například v tento den v některých zemích (např. v Bavorsku) podává koním svěcená voda a svěcená sůl. Dalším zvykem, který se dosud někde dodržuje, je čehání kalichu s vínem, do kalichu vkládají kamínek - na památku Svatopánova ukamenování. U nás dožívají vánoční oslavy, lidé se zvolna se připravují na příchod Nového roku. Ale vraťme se ke Svatopánům, jejich svátkem je tento den - má to jednu výhodu, dnešního dne nemusejí ani do škol, ani do práce a všichni jsou svátečně naladěni. Takže i my se připojme s gratulací a dějme jim, aby svátek vždycky oslavovali v klidu, pohodě a míru, uprostřed rodiny a přátel. Píší